

dušil na tleči kopi v gozdu ogljar Anton Mežnarca iz Brezna. Mežnarca je po prečutih sedmih nočeh premagal spanec, radi mraza je legel na toplo kopo in se ni več prebudil.

Žrtve nesreč prepeljane v bolnišnico v Celju. V zadnjih dneh so bile oddane v celjsko bolnišnico naslednje žrtve nesreč: V Velenju je padel 37 letni železniški sprevodnik Janez Bizjak in si je zlomil desno nogo. — Ivan Jerak, 76 letni posestnik iz Strmega pri Topolšici, je padel in si je zlomil levo nogo pod kolenom. — V Marija gradu pri Laškem si je zlomil pri sankanju levo nogo 11 letni Jožek Korže, sinko železniškega čuvaja. — Pri smučanju je padel in si je zlomil levo nogo Valentin Nerad, sin žagarja.

Usodepoln padec pod voz. Franc Hladin, 26 letni dninar iz Škofje vasi pri Celju, je padel na cesti pri Vojniku pod voz. Kolo mu je šlo preko desne noge in mu jo je zlomilo.

Nož se mu zapičil v trebuh. Franc Vodlan, 27 letni mesarski pomočnik iz Velenja, je rezal zmrzlo meso. Nož mu je soderknil in je zadel Vodlana v trebuh. Poškodovani se zdravi v celjski bolnišnici.

Vlak smrtno povozil mladega stražnika. Na železniški progi Ljubljana—Zalog je nočni vlak 29. decembra smrtno povozil Alojzija Krese, policijskega stražnika-pripravnik, ki je pazil na dvorni vlak iz Ljubljane. Lokomotiva je udarila Kreseta v desno stran glave in mu je zlomila vrat. Poleg njega so našli uro. Iz najdbe ure se da sklepati, da je komaj šest mesecev namješeni stražnik pogledal na uro in je stal na levem tiru ter ni opazil prihoda ekspresnega vlaka iz Ljubljane. Smrtno ponesrečeni je bil doma iz Hruševca v okraju Novo mesto.

Smrtna nesreča na cesti. V Štepanji vasi pri Ljubljani blizu Kregarjeve krčme je postal smrtna žrtev prometne nesreče 39 letni zidar Jakob Breskvar, stanujoč v Štepanji vasi. Iz Ljubljane se je vračal proti domu. Za njim sta pripeljala dva

voznika. En voznik je hotel prehiteti drugega in je pri tem podrl Breskvarja, ki je padel pod voz, konji so šli preko njega in je bil koj mrtev.

Smrtna nesreča pri smučanju. V Bedničevi ježi na Ježici pri Ljubljani je pri smučanju smrtno ponesrečil 17 letni Andrej Döberlet iz Savelj.

Dim zadušil tri otročiče. V vasi Medvedje Brdo na italijanski strani, nedaleč od naše Hotedršice, je spravila pri posestniku Janezu Treven žena tri otroke k počitku v podstrešno sobico. V sobici so zakurili peč, a so drva naložili preblizu peči, tako da so začela tleti in se je sobica toliko zakadila, da so se otroci v teku ene ure zadušili. Smrtna nesreča je zadela štiriletnega fantka in dve deklici v starosti dve in pol leta ter devet mesecev.

Nevarna igrača. Francek Tišler, šestletni sinko delavca Gradca pri Litiji, je dobil za praznike malo pištolo na zamašek. S pištolo so se igrali tudi drugi otroci in eden je ustrelil zamašek Franceku naravnost v desno oko, katero mu je nevarno cteкло in so prepeljali otroka v ljubljansko bolnišnico.

Požarna nesreča. V šikolah na Dravskem polju je zgorelo posestniku Jakobu Peršuhu gospodarsko poslopje z orodjem in zalogami krme. Pogorelec je oškodovan za 45.000 din.

Razne novice

Jubilej časopisa. »Novine«, v prekmurščini tiskan list, katoliško glasilo Slovenske krajine, obhajajo 25 letnico svojega obstoja. »Novine« so budile narodno zavest, prestale hudo boljševisko revolucijo ter imajo največ zaslug za priključitev Slovenske krajine k ostali Sloveniji in Jugoslaviji. V jubilejni številki je napisal g. knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič čestitko in priporočilo. Tudi mi se pridružujemo čestitki!

Pozabljene Slovenske gorice. Slovenske gorice so najlepši štajerski kraj, tudi najbolj narodno zaveden in preizkušen. Letos

SE VES JANUAR!

Svojim prijateljem, širiteljem našega tiska, tudi društvom in organizacijam sporočamo, da je še ves januar čas za agitacijo! Seveda je prav, da čimprej pošljete nove naročnike, da dobijo list takoj!

bomo obhajali 20 letnico, kar smo v Jugoslaviji. Veseli smo tega, toda mislimo, da imamo pravico, da bi vsaj sedaj smeli povzdigniti svoj glas tudi vsem onim, ki so sedaj v Jugoslaviji ves čas vseh teh 20 let pozabljali na Slovenske gorice. Prepričani smo, da vsaj sedanja vlada tega ne bo pozabila. Slovenske gorice so ostale brez vsake železniške zveze z Jugoslavijo. In nič nismo rekli, dasi moramo le cesto uporabljati. Zadnji čas od leta 1935 dalje pa so nas že tako odrezali od sveta, da se nam zdi, da smo bližje Beogradu kakor pa Mariboru. Vzemimo primer pošte v št. Lenartu! V torek zvečer damo v Mariboru »Slov. gospodarja« na pošto, v 30 km oddaljeni kraj pa pride — če gre vse po sreči — do sobote, večkrat pa celo šele v ponedeljek naslednjega tedna. Tako zanemarjenih poštinih razmer menda ni nikjer več v državi, kakor jih imamo pri nas. Vemo, da leži krivda v Beogradu, kjer ne najdemo razumevanja. Prosimo sedaj javno vse one gospode, ki imajo na katerikoli način dolžnost in pravico govoriti o Slovenskih gorica, da na merodajnem mestu, to je v ministrstvu pošte, dosežejo, da se razmere pri pošti št. Lenart spremenijo! — Tudi nekaj drugega še moramo omeniti. Slovenske gorice še danes niso odtrgane od Avstrije, kar se tiče elektrike. Tako št. IIj kakor tudi Gornja Radgona imata še sedaj elektriko iz Avstrije, dočim seveda vsi drugi kraji Slov. gorice elektrike še sploh nimajo. Sedaj, ko bo banski svet zopet sklepal o novih napeljavah električne razsvetljave, naj bi se ozrl tudi na Slovenske gorice! Slovenske gorice naj v letu 1938 ne bodo pozabljene!

Protiverska ura v sovjetskih šolah

Ljudski komisariat za vzgojo, izobraženost in umetnost se je nedavno sporazumel z osrednjim uradom brezbožnikov glede na to, da se mora v vse sovjetske šole uvesti »protiverska« ura. Na teden naj bi bili dve ta'ri uri. »Protiversčino« bodo poučevale posebno izšolane moči brezbožniških organizacij, kjer pa teh organizacij ni, pa mora učitelj, učiteljica ali voditelj strankine celice prevzeti protiverski pouk. Srednje in visoke šole so pa dobile glede na to še posebne predpise.

Žrtve svetovne vojne

Na Dunaju je že lani izšlo uradno poročilo, ki dokazuje, da je po vojni za ranami, ki so jih do-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Uvod

Odkar je začel krožiti denar kot plačilno sredstvo, so že bili tudi ponarejevalci, kateri so skušali osrečiti s potvorbami sebe ter okoristiti druge. Posebno stopa ponarejanje v ospredje, kakor hitro so zamenjali novce tiskani bankovci.

Že od nekdanj je smatral priprosti človek ponarejevalca papirnatega denarja za največjega dobrotnika in umetnika. Podoželski narod se niti danes ne zaveda, da bi bila s potvorbami bankovcev oškodovana država. Ne more tudi dalje razumeti, zakaj oblast z vso vnemo zasleduje, preganja ter ostro kaznuje tolike dobrodelnike, kakor so n. pr. ponarejevalci. Nikdar še ni bilo čitati in tudi ne slišati, da bi bil ponarejevalca ovadil kak kmečki človek. Ravno nasprotno! Ponarejevalci so se in se bodo najrajši zadrževali na deželi, kjer jih skrivajo kmetje z lastno življenjsko nevarnostjo, jih dobro hranijo ter jim kupujejo tolikokrat za težek denar dragocene potrebščine za potvarjanje.

Ponarejanje denarja je rast, katera korenini največkrat globokeje nego kvartopirstvo. divji lov

in tihotapstvo. Ponarejevalec ima od potvorb v pretežnih primerih komaj toliko, da je oblečen in se preživi. Ne potvarja iz dobičkaželjnosti, da bi postal sam bogat, ampak le iz nagona strasti, v kateri uživa, ker mu je uspela strogo prepovedana potvorba tako, da je navaden zemljan nikakor ne pozna od pravega denarja.

Znano nam je toliko in toliko ponarejevalcev, kateri so presedel ter prebili leta in leta po ječah. Komaj so bili na svobodi, že so zapadli prejšnji strasti in niso odnehali, dokler niso sklenili nemirnega življenja za zamreženimi okni jetnišnice in kaznilnice.

Kar je bilo pravkar beleženo na račun ponarejevalske strasti, velja 90 odstotkov za ponarejevalce papirnatega denarja. Oni, kateri potvarja novce, se kmalu spametuje. Ta goljufija se ne izplača in je preveč enostavna, da bi zadovoljila res brihtnega človeka. Ponarejevalci kovancev se navadno spreobrnejo že po prvi prestani kazni ter postanejo poštteni člani človeške družbe.

Zgled iz življenja

Piscu naslednjih spominov starega strica z Dravskega polja je znan iz domačega kraja ob Solli primer, ko je ravno potvarjanje bakrenih štirjač pripomoglo priprostemu pastirju, da se je izučil za podobarja ter slikarja in je bil pozneje vse življenje

NAROČNIKOM!

Ker je današnji številki priložena priloga »Kmečko delo«, bodo dobili cenjeni naročniki običajni koledar prihodnjic.

Obžalovanja vredni slučaji

Neznanec ukradel aktovko z 69 jurji gotovine in z dvema hranilnima knjižicama. V Mariboru v Vetrinjski ulici ima starinaro trgovec Franc Pukl. Dne 30. decembra je prišel zjutraj ob 8 po navadi v trgovino z aktovko, v kateri je hranil izkupiček od prejšnjega dne in ključke od trgovine. Omenjenega jutra je vzel iz aktovke ključke, da bi odprl trgovino, aktovko pa je za par trenutkov odložil v skladišču. Ko se je vrnil, že ni bilo aktovke, v kateri je bilo 69 jurjev gotovine in dve hranilni knjižici Mestne hranilnice s hranilno vlogo za 120 tisoč dinarjev. Še neodkrit tat je moral dobro poznati Puklovo navažo, da je jemal denar čez noč iz trgovine in ga je zjutraj zopet prinašal v blagajno v aktovki. Čakal je na ugoden trenutek v stranišču na dvorišču in je z lahkoto izmaknil dragoceno aktovko, medtem ko je lastnik odpiral trgovino.

Hitro pojasnjena tatvina. Zgoraj poročamo, da je bila ukradena mariborskemu starinarju Francu Puklu aktovka z 69 tisoč in z dvema hranilnima knjižicama. Mariborska policija je hitro prišla tatico v osebi 27 letne zasebnice Elizabete Bach, ki je stanovala v Mariboru v Mlinski ulici. Na tatico je postala pozorna policija, ker je preveč razmetavala z denarjem. Aretirana je priznala, da je zašila v rokav plašča 2000 din, glavni del pa so našli pri njenem prijatelju na Pobrežju, in sicer 35 tisoč. 25 jurjev je Bachova skrila v drvarnici, štiri tisočake je pa zapravila. Prijeta je že imela pripravljen potni list za Gradec.

Krojaškemu mojstru ukradenega sukna za 23 oblek. Krojaškemu mojstru Srečku

Satlerju v Tattenbachovi ulici v Mariboru so odnesli tatovi sukna za 23 oblek in so ga oškodovali za 12.000 din. Uzmoviči so prišli v Satlerjevo delavnico s ponarejenimi ključki in so odprli vrata na dvoriščni strani.

Mesarju ukradel konja in sani. Na Tezmem pri Mariboru je ukradel nekdo pred gostilno na vojaškem vežbališču mesarju Francu Reiherju konja in sani. Reiher je oškodovan za pet jurjev.

Drzen rop. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici sta vdrla dva neznanca v noči v hišo posestnice Apolonije Donko. Tolovaja sta žensko zvezana, ji zamašila usta in sta vse pretaknila po stanovanju. Odnesla sta raznih predmetov za 383 din.

Pri nekaterih boleznih žolča in jeter, žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna FRANZ - JOSEFOVA grenčica

prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo

FRANZ - JOSEFOVO vodo zmešano z malo tople vode, zjutraj na prazen želodec.

Ogl. reg. S. br. 15485/35.

Nočni napad. V Podovi pri Hočah je pijan možki z gnojnimi vilami obdelal 42letnega posestnika Franca Praunsberger, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico v nezavestnem stanju in s prebito lobanjo.

Trikrat zaboden v pljuča. V neki krčmi v Dobravi pri Hočah so se stekli vinjeni fantje. V pretepu je dobil 20 letni viničarski sin Ivan Rojs tri zabodljaje v pljuča.

Svaka zaklal v prepiru. Matija Kovačič, viničar na Janževem vrhu pri Radencih, je povabil k sebi sorodnike in jih je pogostil. Radi ročke vina je izbruhnil na večer prepir med 22 letnim domačim sinom Alojzom in svakom Antonom Šafarič iz Ivanj-

cev. Sin se je tako razljutil, da je pograbil nož in je svaka ter očeta treh otročičkov s tremi zabodljaji zaklal. Mladega hudo delca so zaprli.

Vlom v podružnico. V trboveljsko podružnico Sv. Marka je vdrl v noči neznanec na ta način, da je vrgel s tečajev glavna vrata. Vlomil je v nabiralnike in odnesel iz tabernaklja nanovo pozlačen kelih, monštranco pa je pustil.

Smrtna žrtev pretepa. V vasi št. Lambert nad Litijo se je 16 fantov s hribovskih vasi stoplo radi deklet. 17 letni Milan Grošelj iz Jarš je dobil zabodljaj v trebuh, da so mu izstopila čreva. Na pomoč poklicani zdravnik je odredil prepeljavo ranjenega v ljubljansko bolnišnico, kjer je mladi fant podlegel prehudi poškodbi.

Dva smrtno zaklana in dva ranjena. V vasi Zavrtče nad Višnjo goro je prišlo pri posestniku Ivanu Zupančiču med pijanimi fanti do hudega pokolja. Kmalu po napadu z noži sta izkpravela 23 letni posestnikov sin Jože Miklavčič, ki se je komaj vrnil od vojakov, in 25 letni Janez Sešek, doma z Vrhov. Brata Jože in Jakob Šusteršič sta bila ranjena ter prepeljana v ljubljansko bolnišnico. Radi strašnega zločina, ki je razburkal vso okolico, so zaprli Ivana in Franca Jakoša ter njunega bratranca s Hudega pri Stični.

Iz šolskega poslopja odnesel za pet jurjev obleke. V Moravčah na Kranjskem je nočni vlomilec s pomočjo sekire vdrl v šolsko poslopje. Vlomil je v stanovanje šolskega upravitelja in vse pretaknil za denarjem. Ker ni bilo denarja, je odnesel za pet jurjev obleke in perila.

Izved sodišča

Nečloveški sin na zatožni klopi. Dne 29. decembra so obravnavali na sodišču v Mariboru grozno dvojno krvavo dejanje, ki je majnika v lanskem letu hudo razburilo vse Ptujsko polje in smo o njem obširno poročali. Odgovor sta dala omenjenega dne 31 letni posestnik Franc Žnidarič iz Muretincev pod Ptujem in njegova

daleč na okrog znan kot eden najbolj poštenih obrtnikov.

Pred leti je umrl na Bučah pri Kozjem v spodnjih krajih na svoji lepi domačiji v visoki starosti precej nad 80 let Anton I avlič, podobar, slikar in pozlatar.

Bil je sin siromašne matere, katera je morala dati otroka k drugim za pastirja, da si je služil s pašo kruh in obleko. Lenkin Tonček, kakor so klicali pastirja, je iztaknil nekje star bakren kotel za kuhanje žganja. Na paši je stopil kar sam brez predhodnega poduka od kakega starejšega baker. Utisnil je novec za štiri krajcarje v ilovico in z ilovnatim modelom je izdeloval nekaj časa tako natančne posnetke, da je z njimi njegova nič slabega sluteča mati kupovala po trgovinah življenjske potrebščine.

Domačemu trgovcu se je zdelo čudno, ker je plačevala stara Lenka sicer malenkostne nakupe z vsikdar čisto novo štirjačo. Vprašana, kdo jo oskrbuje z blestečim novim denarjem, je povedala brez zavesti ovadbe lastnega otroka, da njen Tonček. Ta dečko je brihten in se celo razume na izdelavo cesarskega denarja.

Od potvorb prizadeti trgovec je naznanil zadevo s pastirskim ponarejevalcem orožnikom. Žandar je prignal lepega dne vsega objokanega Lenkinoga Tončka na sodišče v Kozje, kjer je bil tedaj za sodnika pameten gospod. Pri pogledu na aretiranega fantka v solzah se je sam razjokal, ker je imel enako starega sina, ki je bil popolen bebec. Tonček mu je moral natančno opisati, kako je vlival štirjače in na

kak način je sam pogruntal to spretnost. Pastir je zavrl solze pred dobrim gospodom, se izpovedal in mu je tudi zaupal, da gnete vse mogoče kince iz ilovice ali jih pa rezlja iz smrekove ter borove škorje.

Sodnik se je podal z dečkom na pašnik Tončkovega gospodarja. Tam si je ogledal ponarejevalnico in kiparsko delavnico. Pastirjevo mater je pregovoril kmalu, da mu je izročila sinka, katerega je poslal v uk k znamenitemu podobarju in slikarju Tomažu Fantoniju. Ta vsestranski umetnik iz Furlanije je slikal v taisti dobi v spomladnem in poletnem času cerkve na presno po naši škofiji. Pozimi je izdeloval kipe in oltarje ter zlatil cerkvene okraske.

Mladi Anton Pavlič se je učil pri Fantoniju, ki je kot v drugič oženjen s Slovenko umrl v Konjicah leta 1892, pet let. Postal je iskan ter čisljan slikar ter podobar v svojem rojstnem kraju. Še kot starček je rad pripovedoval, kako mu je pripomogla samo spretnost v potvarjanju staroavstrijskih štirjač do boljšega kruha ter umetniške obrti.

Priznaval je dobrim prijateljem, da je ponarejal novce kot pastir iz naravne nadarjenosti, dolgega časa ter veselja, ker je dosegel z ilovnatimi modeli original. V poznejšem življenju ga ni nikoli več mikala strast, da bi se bil lotil kot izučeni slikar in podobar potvorb bankovcev, dasi bi jim bil kos z izurjenostjo v risanju.

(Dalje prihodnjic)

bill v vojni, pomrlo mnogo več ljudi, kakor jih je padlo na bojnem polju ali pa med vojno pomrlo za ranami. Po dosedaj zbranem gradivu je med svetovno vojno ranami umrlo 8 milijonov 538 tisoč vojakov vseh narodnosti. Med vojno pa je ostalo živih še 19 milijonov ranjencev, ki niso več zapisani v nobenem spisku ranjencev. Toda od teh 19 milijonov, ki so ob koncu vojne bili še živi, jih je po vojni pomrlo že 15 milijonov. Sedaj živi še 4.247.000 vojakov, ki so bili ranjeni v vojni. Če upoštevamo, da so bili vojaki, ki so se morali udeleževati svetovne vojne, povprečno stari po 30 let, vidimo, da je sedaj po vojni umrlo največ bivših ranjencev v starosti med 30. in 48 letom.